

kunstenaars uitnoodigingen voor tentoonstellingen op hun atelier. Dat beteekent meer dan slechts een redmiddel: men kan ontplooiende talenten op de plaats waar ze scheppend werken, worstelen en twijfelen het allerbeste leeren kennen. Zoo vertoefde men met groote belangstelling in het atelier van den schilder Konstantin Rimsky. Hij is geboortig uit Rusland, kwam echter vroeg naar Parijs en is geheel vervuld van de Fransche kunstatmosfera. Rimsky is nu boven de aardige, fijngevoelige werken van zijn eersten tijd uitgestegen tot groote ontwerpen, waarin het diepe verlangen van een hartstochtelijk hart vorm wil vinden. Cartons, schetsen, eerste gekleurde opzetten, alles bladen van een machtig formaat, die in de richting van de monumentale muurschildering gaan, beelden motieven uit van de laatste diepten van ons denken: het doordringen van den dood in den bloeienden levenslust en het lijdensverhaal van Christus. Een van deze werken is reeds nu mooi en aangrijpend afgewerkt. Een houtskoolteekening met de gestalte van den Heiland, die in het paleis van Pilatus eenzaam tusschen de koude zuilen van de Romeinsche bouwwerken en de razende volksmenigte staat. De oneindig tragische verlatenheid van de figuur van Christus, die hier als door een mystiek fluidum omgeven onmerkbaar in een bovenaardsche sfeer getild wordt, is zelden dieper gevoeld. Duidelijk dringt in zulke voorstellingen het machtige streven van de opkomende kunstenaarsgeneratie naar groote vormuitdrukking en indringende spiegeling van zielsbewogenheid naar voren.

Max Osborn

AANTEEKENINGEN OVER TENTOONSTELLINGEN

De kleine tentoonstelling van *Sondaar* bij Santee Landweer vestigde weer eens de aandacht op den grooten invloed hier te lande van Despiau op onze jongere beeldhouwkunst. Hildo Krop was reeds lang een bewonderaar, hetgeen een weinig aan zijn portretkunst zou kunnen worden gezien, doch overigens is hij te markant om eenige volgzaamheid te constateeren. Voor Wezelaar geldt de invloed van Despiau in hoogere mate. Thans, bij *Sondaar*, is de geheele behandeling van het oppervlak, de monden, de haarplant, zelfs de hoofdhouding, sterk geïnspireerd door den Franschen portrettist. Maillol ligt kennelijk verder van ons af en wordt hier — overigens geheel ten onrechte — minder goed gezien en begrepen. Despiau beantwoordt aan onze neiging tot fijne innigheid en zuivere waarneming. Bij hem is dat tevens vrucht van een cultuur en een milieu. Het is vrij van alle expressionisme. Het beteekent evenwicht en spiritualiteit. Men kan in twijfel trekken of de invloed van Despiau, zonder diens krachtigen geest en geniale visie, niet al te braaf en netjes zal blijken te zijn. Het brave is niet het edele. De zuiverheid is nog niet de klaarheid. Bij *Sondaar* is evenwel een verwachting gerechtvaardigd, dat hij tot een eigen vorm zal komen. Enkele beelden — de buste in het midden (raamkant) had een opmerkelijke eigen uitdrukingskracht, die meer dan het portret in den gewonen zin, een diepere houding deed gevoelen. Wie de moeite nam deze goed geobserveerde fijnlevende koppen langer te bezien werd onder de huid van de invloeden een boeiende eigen fijnheid van